

ZANIMLJIVA PITANJA ČLANOVA PRED ŠTRAJK

ČETVRTAK, 29. SVIBNJA 2014. GODINE

Dragi članovi, dragi zaposlenici!

U ovom zadnjem letku pred štrajk odgovorit ćemo vam na neka vaša pitanja povodom štrajka. Podsjećamo vas da smo svima poslali četiri materijala do sada: 1. obavijest o razlozima i načinu na koji ćemo štrajkati; 2. naš odgovor na nepristojno pismo ministra; 3. stanje s našim plaćama i ekonomski smisao smanjenja plaća; 4. objašnjenje tzv. *outsourcinga*. Sve ih imate i na našem webu www.nsz.hr.

VODIČ KROZ SASTANKE NA DAN ŠTRAJKA

Važno je da se na dan štrajka svi odazovete na sastanak, neovisno o članstvu i nečlanstvu. On je naš središnji događaj toga dana. Sindikat je jedina snaga koja može organizirati pritisak cijelog sustava, a da to bude zakonito. Iskoristimo tu mogućnost.

HRVATSKA KAO NAŠ SINDIKAT

Valja iskoristiti instituciju koja vam je na raspolaganju i koja zbog vas postoji. Imate organizaciju koja je jedna svjetla točka u ovoj zemlji, bez mrlja i afera, odgovorna, čista i uspješna. Svi koji nas pobliže poznaju kažu: gdje bi Hrvatska bila da je ustrojena i da radi na način kako to radi naš Sindikat. Do sada vas nismo iznevjerili ni u čemu. Proteklih smo godina za vas izborili niz prava, od kojih nam tek neka sada otimaju. I kada je riječ o 4, 8 i 10 posto, ne bi to niti mogli uzeti danas da nije bilo Sindikata koji je taj dodatak izbio 2. veljače 2006. godine. Punih smo ga osam godina dobivali, a plaćali članarinu od 1,3%. Je li se isplatilo? Spomenimo i druge dodatke, za doktorat 15%, prosvjetni dodatak 13,7%, višekratni rast plaća, povećanja koeficijena itd. Tko bi to izborio da nije bilo sindikata? Tko bi danas kočio eroziju naših prava da nas nema. I na koncu, u Sindikatu vas nitko nije opljačkao, u državi jeste. U Sindikatu smo napravili samo uspješne projekte, u politici su sami neuspjesi. U Sindikatu nema svađa, u politici se mrže i vrijeđaju. U Sindikatu se njeguje dijaloška kultura, u zemlji nitko ni sa kim ne vodi argumentirani dijalog. Zaslужujemo vaše povjerenje.

Na sastanku stoga trebate raspraviti jeste li za radikalne oblike pritiska: **uskraćivanje svih certifikata koje izdajemo studentima i odgađanje upisa sve dok vlast ne popusti našim zahtjevima. Jesmo li po uzoru na liječnike spremni rastezati uskratku dijela naših poslova, i to onih koji će natjerati studente i njihove roditelje na pritisak prema vlastima.** Raspravite to s najutjecajnim ljudima na vašoj ustanovi, uključujući i vaše uprave. Pouzdano znamo da je mnogim dekanima prekipjelo. U pitanju nisu samo plaće, već destrukcija cijelog sustava. Potreban je visok stupanj suglasja oko toga što raditi. Ako niste sigurni da ga imate, provedite anketu na dan štrajka ili koji dan iza toga.

U političkom životu šutnja i pasivnost imaju isti učinak kao i slaganje s udarima na naša prava.

Potrebno je dogovoriti da se barem jedno predavanje studentima posveti objašnjavanju razloga našeg štrajka i situaciji u zemlji.

Što bi mogli instituti?

Budući da smo dali upute da se istraživački rad ne obustavlja, bilo bi dobro da se na sastancima na institutima na dan štrajka donesu odluke o načinu protesta u danima iza štrajka. Primjerice, da se svi radni ljudi u isto vrijeme, na pola sata, okupe ispred instituta i s tog mjesta pošalju protestno pismo Vladi, Ministarstvu i obavijeste o tome sve svoje inozemne partnere i institucije ili pak da se organizira prosvjed ispred Ministarstva.

U čemu je korisnost našega štrajka?

Jednodnevnim štrajkom doista nećemo promijeniti aktualnu politiku. Netko će brzopleto prokomentirati da on onda nema niti smisla. Nema, ako ga tretiramo isključivo kao pritisak koji treba slomiti poslodavca. Međutim, štrajk ima višestruko korisne učinke. Kao **prvo**, šaljemo poruku o općem nezadovoljstvu u sustavu. To je važno jer je u političkom životu šutnja i pasivnost isto što i slaganje s odlukama vlasti. Naime, svaka vlast rješava samo one probleme koji joj se nametnu kao prioritet. Ako mi odšutimo udarce, vlast više nema probleme i zaključuje: „*nije njima tako loše inače bi se bunili; moći ćemo i drugi put.*“ Stoga je **druga poruka** štrajka njima: „*morate znati da ćete se svaki put susresti s našim otporom*“, što će ih ipak primorati da više puta razmisle prije odluke na našu štetu. **Treća je poruka**, pogotovo ako je štrajk uspješan, da su svi ljudi nezadovoljni i da to nije stvar samo čelnika sindikata, već raspoloženje cijeloga sustava. **Četvrta je poruka** građanima: sveučilišni nastavnici i radnici štrajkuju protiv ove Vlade. To nije mala stvar. Mnogim građanima sveučilište je pojam ugleda, razuma i obrazovanosti. Ti mnogi građani tada zaključuju da s ovom Vladom nešto nije u redu. A ne zaboravite, ti građani su i birači. Dakle, ovo je štrajk manifestacije nezadovoljstva čiji je cilj fokusirati zaposlenike na pitanje našeg položaja i razgovarati o štrajku kao pritisku do ispunjenja zahtjeva. Mi to sredstvo imamo, ali ga nikada nismo upotrijebili.

Je li moralno boriti se protiv Vlade preko leđa trećih osoba?

Mnogi su naši ljudi u dilemi, koja nije jednostavna i ima moralnu dimenziju. Takvo pitanje rastvara našu snagu. Slična dilema, ako ne i veća, postoji i u štrajkovima nižih oblika obrazovanja, zdravstva, prometa... Međutim, svijet je o tome duboko promislio i dopustio štrajk u obrazovanju potvrdivši to pravo nizom konvencija koje su ratificirali gotovo svi nacionalni parlamenti i u EU i širom svijeta. Kada bi štrajk u obrazovanju bio nešto što je društveno štetno, svakako ga ne bi dopustili. Svaki je štrajk konflikt, demokracija prihvaća konflikt, ako je reguliran zakonom, kao nužno sredstvo za društveni napredak.

Demokracija ne može funkcionirati drugačije nego na principu pritisaka, pa je štrajk jedan od oblika društveno korisnog pritiska. Studenti i njihovi roditelji moraju razumjeti da je štrajk u funkciji unapređenja javne službe u visokom obrazovanju i znanosti, što je važno za buduće generacije i cijelu zemlju.

PITANJA OVIH DANA

Zašto su asistenti bili predmet spora?

Dva su razloga. Prvi: na naše zgražanje, zamjenik ministra je jesenas višekratno tražio da se promijeni odredba kolektivnog ugovora koja jamči asistentima da neće plaćati školarinu za poslijediplomske studije na matičnim fakultetima. Bez te odredbe, fakulteti bi mogli asistentima zaračunavati školarinu u slučajevima kada Ministarstvo troškove tog studija ne plaća. Mi smo to odlučno odbili i zbog toga nije došlo do potpisa novog kolektivnog ugovora u prosincu. U jednom momentu, kada smo već gotovo sve dogovorili, ministar je prihvatio naše stajalište. Već sljedeći put zamjenik ministra rekao je kako zadržavanje te odredbe prema našem prijedlogu Ministarstvu ipak nije prihvatljivo. I doista, samo zbog toga u prosincu nije potpisan novi kolektivni ugovor. Novi nije potpisan, a kasnije su otkazali postojeći. Drugi put smo s njima imali spor zbog mladih istraživača kojima su htjeli namijeniti status stipendista. Nakon što smo im prezentirali preporuke Europske komisije po tom pitanju, ipak su se urazumili. To je već peti put da se Sindikat suočava sa sličnim zahtjevima raznih vlada do sada.

Status našeg kolektivnog ugovora?

Država tvrdi da je Kolektivni ugovor nevažeći, dok mi tvrdimo da je i dalje na snazi. Otkaz kolektivnog ugovora nije obavljen na pravno ispravan način, niti formalno niti sadržajno. Po našem mišljenju, nisu se stekli uvjeti za otkaz ugovora jer nije došlo do bitno promijenjenih gospodarskih okolnosti koje se nisu mogle predvidjeti na dan kada je ugovor potpisan (22.10.2010). Tko je u pravu, presudit će sud. Naše je mišljenje da je Ministarstvo dužno isplaćivati sva prava iz ugovora najmanje do 22. listopada ove godine, a to znači da ne smije umanjivati plaću, da mora isplaćivati naknadu za troškove izrade doktorata u iznosu od 6.000 kuna i druga prava.

Zašto ovaj put štrajkamo sami?

S nama ovaj put nisu drugi prosvjetni sindikati. Sindikati osnovnih i srednjih škola potpisali su kolektivne ugovore. Međutim, to nisu isti kolektivni ugovori kao naš. Doduše, i njima su ukinuli dodatak 4, 8 i 10%, ali su nastavnicima povećali koeficijente za 3,5% (ne i nenastavnom osoblju) i smanjili normu nastavnica iznad 30 godina staža. Srednje škole uspjele su ugovoriti bolje uvjete (2 sata tjedno) od osnovnih (1 sat tjedno). 2 sata tjedno je 10% tjedne norme i to je odgovarajuća kompenzacija za

smanjenje plaća od 10%. S obzirom da njihovi ugovori sadrže niz drugih važnih prava, njihova odluka nije nerazumljiva. U našem sustavu takve kompenzacije nisu moguće. Ostaje pitanje jesu li ti sindikati trebali ući u borbu za svoje nenastavno osoblje koje nije dobilo nikakvu kompenzaciju i nastradalo je na isti način kao i svi naši zaposlenici? Drugi sindikati javnih službi nisu spremni ni na kakve akcije, iz raznoraznih razloga, uključujući negdje nevoljkost članova, a negdje njihovih čelnika. Naše je mišljenje da je pasivnost najgore sindikalno svojstvo. I porazi su bolji od pasivnosti, jer se poraz danas zna pretvoriti u važan oslonac za sutra. Iskusili smo to.

Što je s dodacima za doktorat i magisterij?

Oni za sada vrijede dok vrijedi Temeljni kolektivni ugovor ili dok se Vlada ne odluči i taj ugovor otkazati. On vrijedi do prosinca 2016. godine.

Što je s jubilarnom nagradom i dnevnicama?

Već smo vas u tekstu naše pravnice koji smo vam poslali uz drugi letak (odgovor na pismo ministra) izvijestili o tom pitanju. Ponovit ćemo. Jubilarne nagrade se moraju isplaćivati po punoj osnovici. Ako to Ministarstvo ne radi, Sindikat vas poziva na tužbe na koje imamo puno pravo.

Javite se u Tajništvo Sindikata.

Zagovaramo li mi to perpetuum mobile?

Pročitavši naš pretprošli letak koji je ukazao na ekonomski besmisao

smanjivanja plaća, neki su nas pitali ne zagovaramo li mi to *perpetuum mobile*, jer sugeriramo da država može tiskati novac i da se još uvijek možemo zaduživati jer naš javni dug nije prevelik. Ti kolege s pravom konstatiraju da to ne može ići u nedogled, jer kad-tad dug stiže na naplatu, a stalnim tiskanjem novca možemo stvoriti hiperinflaciju koja potpuno remeti vrijednosti i oduzima orijentire u ekonomiji. Naravno da je to točno. Međutim, nije pitanje ili inflacija ili ne, ili dug ili ne, već je pitanje mjere, trajanja i svrhe duga i inflacije. Niti jedna zemlja koja se koristila tim

sredstvima nije to radila kao trajno rješenje, već isključivo kao način poticaja za pokretanje

gospodarstva. Svaki dug koji se stvori

radi pokretanja proizvodnje,

otplaćuje se iz povećane proizvodnje koja će uslijediti. Nije bitna visina duga, već je bitan omjer duga i proizvodnje (BDP-a). Dug može padati, ali ako BDP pada brže, onda udio duga u BDP-u raste (hrvatski slučaj) i obrnuto, dug može rasti, ali ako BDP raste brže, onda udio duga u BDP-u pada (američki slučaj u 20. stoljeću). Malo je poznato da SAD od sredine tridesetih godina stalno ima dug koji u apsolutnom iznosu stalno raste, ali pada kao udio u BDP-u jer je proizvodnja rasla neusporedivo brže. U suprotnom ne bi SAD bile uspješna zemlja. Dakle, bitno je pokrenuti proizvodnju pa će se iz buduće proizvodnje moći i vraćati dug te povećavati plaće i mirovine.

Zagreb, 28. svibnja 2014.

Vilim Ribić, predsjednik Velikog vijeća Sindikata

Odlučno smo odbili da asistenti plaćaju školarinu za poslijediplomski studij i zato u prosincu nije potpisan novi kolektivni ugovor

Jesu li u Tajništvu Sindikata smanjene plaće?

Naravno. U Tajništvu Sindikata u svemu dijelimo sudbinu s članovima, što na naše zaprepaštenje nije slučaj u nekim sindikatima. Po pravilima Sindikata dužni smo profesionalcima smanjiti plaće za isti postotak umanjivanja plaća u sustavu. Isto tako, kada plaće porastu našim članovima porastu i u Tajništvu za isti postotak. Sindikalna članarina smanjuje se automatski za isti postotak koliko iznosi smanjenje plaća jer se članarina obračunava u postotku.